

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 63.

V Ljubljani, v soboto 17. decembra 1898.

Letnik III.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah ob 11. uri dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 8 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od 3. do 6. popoldne. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Češka se klanja Riegru.

(Izvirni dopis).

Praga dne 11. decembra 1898.

Splošna zgodovina nas uči, da pošlje Vse-gamogočni narod, kadar so v največji nevar-nosti, mož, ki rešijo narod. Tak rešitelj naroda je tudi dr. Ladislav Rieger, kateri je bil praznoval 10. decembra t. l. svojo osemdeset-letnico. Narodna ravnopravnost češkega naroda je bilo vodilo, kojega si je zapisal na svoj po-litični prapor, pod tem vodilom se je bojeval pol stoletja za svoj narod, — in s tem vodilom je sijajno zmagal. Le ta zmaga se je o osebi dr. L. Riegra v dneh 9. in 10. decembra t. l. v zlati Pragi bliščeče praznovala. Občinski svet v Pragi, ki reprezentuje mladočeško stranko, je napel vse moči, da proslavlja dostojno očeta naroda, — to je storila ona stranka, katera je leta 1891. pri državnozbornih volitvah pora-zila staročeško stranko, in z njo njenega vodi-telja Riegra, ki jo je vodil od leta 1848. A mla-dočeška stranka, katera je strmoglavši Riegerja, vzela državnozbornsko zastopstvo v svoje roke, krmila je, po preteku malih let prav na ista pota, po katerih je hodil Rieger zadnja leta svo-jega državnozbornskega delovanja, in tisti možje, kateri so pred nekaj leti upili, da je Rieger iz-dajalec naroda, ga zdaj proslavljajo tako, kakor se ne proslavljajo cesarji in kralji, kakor se pro-slavlja in ljubi le oče v krogu svojih otrok. Za osemdesetletnice užil je dr. Ladislav Rieger zadoščenje, da si lepšega ni mogel misliti.

Uže 9. t. m. se je videlo po ulicah v Pragi nekako živahno gibanje. Prihajale so deputacije v glavno mesto, da se poklonijo Riegru. Zvečer je bila v narodnem gledališču slavnostna pred-stava. Po prologu predstavljala se je Dvořakova opera „Jakobin“, za katero je pisala slavljen-čeva hči besedilo. V gledališču je občinstvo odli-kovalo slavljence z živahnimi „Na zdar“ klici. Po 9. uri zvečer so nastopila razna društva, de-loma v narodni obleki, in so napravila živo vrsto od Riegerjevega stanovanja do gledališča. Za vrstama je bilo pa občinstva na tisoče in tisoče, ki je čakalo konec predstave. Komaj je stopil slavljenec v voz, so mu navdušeni mla-denci odpregli konje, in ga peljali do stanovanja. „Slava“ in „Na zdar“ klici pretresavali so z ele-mentarno močjo zlato Prago. — Pevsko društvo „Hlahol“ je napravilo jubilarju zastaveničko, in ta ogovoril je ljudstvo raz okno, a urnebesni vsikliki množice zaprli so mu daljni govor. S tem je bila končana slavnost prvega dneva.

Drugi dan 10. t. m. je bila slavnostna seja v dvorani staromeščanske občinske hiše. Velika dvorana je bila prenapolnjena odličnih slavnostnih gostov, kateri so prišli iz vseh pokrajin slovan-skega sveta, da odlikujejo Riegra. Prišli so žu-panje cele Češke, potem vodstva narodnih društev, deputacije ljudskih in srednjih šol, rektorji čeških višjih šol z dekani, — zastopniki duhovščine in veliko plemstva. Točno ob 10. uri je prišel slav-ljenec, in odlično občinstvo ga je pozdravilo s presrečnimi vsikliki. Na to so nastopili posamni govorniki. Kot slavnostna govornika sta nasto-pila dr. Solz, Staročeh in profesor dr. Čela-kovski, Mladočeh, dokazujoč občinstvu vred-nost in zasluge dr. Lavoslav Riegra za češki narod. Princ Ferdo Lobkovic je izročil

jubilarji voščila kluba konservativcev in praški župan dr. Podlipny oddal mu je častitko ob-činskega sveta češke stolice in zlato svetinjo zlate Prage. Sledila so javna čestitanja in sicer dr. Remsberga, rektorja češke univerze, kateri je zahvalil jubilarja za njegovo delovanje za izobrazbo češkega naroda; — potem princa Schwarzenberga, kateri je v imenu kon-servativnega, v državnem zboru zbranega vele-posvesta, povzdigoval nesebičnost in domoljubje Riegrovo; — nadalje barona Pražaka, ka'eri je prinesel pozdrave iz Moravske in zagotovilo moravskih Čehov, da se hočejo držati Riegrovega vodila: Ne udajmo se! nadalje državnega poslanca Vencajza, kateri je izročil addresso „Slovan-skega, krščanskega narodnega kluba“ državnih po-slancev in slavil v imenu Slovencev jubilarja kot uzor človeka in politika, ter zvezdo jutrajnico vsem avstrijskim Slovanom; — in konečno grofa Schönborna, v imenu katoliške zaveze na Češkem. Vsem govorom so sledili navdušeni „Na zdar! in „Slava“-klici! — Dr. Ladislav Rieger se je zahvalil v daljšem govoru za česti-tanje, in je naložil češkemu narodu, od katerega je nekako slovo jemal za življenje, da naj bo složen, delaven, ustrajen in pravičen. — Govor je napravil velikanski utis na slavnostno občin-stvo. Popoldne je bil slavnostni banket, kateri je združil častne goste v številu 340 oseb. Nav-dušeni napitnici sledila je navdušenja — in tako je končala češka narodna slavnost, katera je imela popolnoma domači značaj.

Izvirni dopisi.

V Istri, 14. decembra. (Odgovor „Slov. Narodu“!) Na uprav škandalozno pisarenje ex — slovenskega lista, ki se še vedno imenuje „Slov. Nar.“, od dne 9. decembra t. l. bi pač ne mogli drugače odgovoriti, ko z najglobokim obžalovanjem. Da je „Sl. Nar.“ polnil svoje pre-dale zadnje čase z različnimi mistifikacijami, različnimi lažmi, se nismo čudili, a, da se drzne objaviti celo tako gorostasne laži, kakor jih či-tamo v omenjeni številki, tega bi pač ne mogli verjeti! Mi ne moremo drugzega misliti, ali bu-dalo nalašč, iz zlobnosti objavlja take laži, ali pa absolutno ne pozna popolnoma nič istrskih razmer! Drugače to ne more biti.

Strmeli smo, ko smo čitali oni dopis, ka-teri je od prve do zadnje črke gola, čista laž. Kako ni čudno, ako si morda dva ali trije so-mišljeniki „Slov. Nar.“ izza novjših časov, do-mišljujejo, da tvorijo inteligenco na Primorskem, oziroma v Istri, ker saj v Istri jih ni več. Drž. in deželni poslanci istrski, politično društvo „Edinost“, vsi prvaki v Trstu, rodoljubna du-hovščina po Istri, vse to je menda nekaka ničla, le par domišljavih gospodov — kakor „Dix“ menda, — to je istrska inteligenca, to so vodi-telji slov. hrvatskega naroda v Istri, za njimi je večina slovenskega in hrvatskega naroda v Istri. Človek res ne ve, ali bi se smejal taki beda-riji, ali bi se jezil. — Sicer pa gosp. urednik „Edinosti“ vstrajajte na poti, kojo hodite sedaj. Ako vam tak list, kakor je zadnje čase „Slov. Narod“, odreka pravico, imenovati naš list „E-di-nost“ glasilo tržaških in isterskih Slovanov, ozi-roma Slovencev, bodi Vam to toliko, kakor bi se v Vas zaletelo kako židovsko budalo v Trstu.

„Slov. Nar.“ seveda ne obsoja samo „E-di-nosti“, ampak indirektno tudi duhovščino po Istri, slov. in hrvat. poslance, sploh vse slov. rodoljube, ker to so „generali“ okoli „Edinosti“. — O tem, da odkrito govorimo, kdo ima večino slov. naroda v Istri za seboj, nima najnovejše budalo „Sl. Nar.“ niti najmanjše pravice dolo-čevati. Še smešneje je njegovo pisarjenje o neki posvetni inteligenci, ki baje tvori najnovejšo slovensko inteligenco tudi v Istri, in ki je ni nikjer videti. Za kom stoji slovensko ljudstvo v Istri, vidimo najbolje ob času volitev. Eni se ne smejo dosti ganiti, drugi imajo vse na hrbtu. Kdo so eni in drugi, naj se urednik, ali če ho-čete, sam generalšef „Sl. N.“ blagovoli prilično osebno prepričati. Spoznal bode, da ga zadnje čase nekdo strašno vodi za — nos. Sploh go-spodje v Ljubljani, okoli „Slov. Nar.“ nimajo o istrskih razmerah niti najmanjšega pojma, kakor spričuje zadnji dopisišč.

Le tako naprej, g. urednik „Edinosti“, v isti smeri gg. poslanci istrski, za vami je slo-vensko ljudstvo v Istri; to nam smete verjeti, ker živimo že leta med istim ljudstvom. Mi se novih nasprotnikov — in teh je vsaj v Istri silno malo — ravno tako bojimo, ko starih, da si so bolj perfidni. Bomo videli, če bodo itali-janski poslanci sedaj odprli svoje zakladnice, iz katerih ob času volitev tisoče sipljejo. Pač se lahko v pest smejejo! Ne bojte se „generalšef“ „Sl. N.“, italijanska stranka v Istri rabi same kreature, propalice, italijanaše, ki so podobni vašim nemškutarjem v Ljubljani, a takih med istrskim učiteljstvom še ni dosedaj, razun morda par izjem. Mi poznamo dobro gg. učitelje po Istri, in tudi dobro vemo, v kakem razmerji so isti z ljudstvom. Naj „Narod“ še toli kriči, upije in laže, v Istri ostane med narodom in po-slancem, učiteljstvom in duhovščino isto raz-merje, kakor je bilo dosedaj. — Mi obžalujemo „Sl. N.“, da se da voliti za nos po dopisunu, ki že zdavnej trpi vsled takoimenovanega „Grös-senwahnsinns“ — svet hoče namreč prepričati, da je vse tako res, kakor pisari najnovejše budalo iz Ljubljane.

Ako je še kdo izmed rojakov na Primor-skem, ki drago plačuje take budalosti a la „Pic-colo“, in koje donaša „Sl. Nar.“ iz Primorske, naj se ob novem letu vender le spametuje, ter naj vrne novi nemškutarsko-italijanski list, ko-jega „generalšef“ je čuden mož.

Gosp. Ivana, ne bojte se, ne bomo se Vam uklanjali, mi v Istri, kakor se Vam uklanjajo Vaši najnovejši štreberčki iz Istre. Morda želite Vi generaliti po Istri? No, Ivane, ne trebamo Vas, kakor Vas tudi do sedaj nismo potrebovali. Mi smo siromašni, in ne trebamo „baronov“. Onih par gospodov, ki so se Vas zadnji čas oprijeli, nimajo še slovenskega ljudstva v Istri za seboj, in ga tudi ne bodo imeli, to bode naša najmanja skrb. Sicer pa, le posvetite „Edinosti“ za njena zasramovanja prav pošteno, bomo vi-deli, kako se bode svetilo, morda še bolj, ko v „Narodnem Domu“, kjer Vi po novem nemšku-tarskem zistemu „baronujete“. Tam se seveda po nemškutarsko sveti. Oziri na primorsko slo-venstvo naj Vam ne branijo tega. Le na dan s svetilom, da se bode svetilo noter v lačno Ita-lijo. Kaj ne, doma smo Nemškutarji, v

Istri pa bi radi bili Italijanaši! Vender če še tako svetite, patenta na zastopanje primorskih, oziroma istrskih Slovencev, ktere s svojimi bedastimi dopisi silite v italijansko žrelo, še ne bode imeli, in najmanje Vaš naj-novejši dopisun. Mi se nismo nikdar brezpogojno uklanjali nikomur, a disciplina nam je bila vsikdar sveta; Vam saj se gotovo ne bomo klanjali, kajti nemškutarji so nam toliko, ko italijanaši.

Sicer pa hvala, g. dopisun „Slov. Naroda“, da se poznamo, ako hočete osebno tudi že več let! Tiste, ki so za Vami, seštejemo lahko na prstih ene roke. „Istran“.

Iz Gorice, dne 10. dec. (Izvirni dopis.)
Poročal sem že, da je naše podnebje nasičeno z elektriko in da se mora nevihta izprazniti na jedno ali drugo stran. V dan 2. decembra bil bi kmalu strašen začetek nevihte, le treznim in uplivnim osebam se imamo zahvaliti, da ni prišlo do strašnih prizorov, do skrajnosti. Kar se je godilo istega dne v „Šolskem Domu“, je nepopisno, kako je redarstvo tam postopalo, je neslišano. Redarji udrli so siloma v dvorano, kjer se je vršila slavnost o 50letnici Nj. Veličanstva; vsled tega nastal je med mladino nepopisen strah, otroci so jokali in tulili, da je bilo groza, a stariši so se pripravljali, da bi ... Dokazano je, da je vsled strahu 36 otrok zbolelo in da so nekatere deklice še sedaj bolne. Več o tem poizveste iz interpelacije goriških poslancev, stavljenе dne 9. t. m. v dunajskem državnem zboru.

Vse ljudstvo, vsa dežela je ogorčena do skrajnosti radi tako surovega postopanja redarjev in naših oblastij. Naši župani, inče tako krotki, mirni in pohlevni, zbrali so se v sredo 7. t. m. v Gorici in slovesno protestovali proti taki krutosti. Protest, kateri se končuje z dostavkom, da odstopijo vsi, ako se ne da Slovincem zadoščenja za ono postopanje in neopravičeno odstranjenje slovenskih zastav in sicer v teku jednega meseca, pojde te dni na Dunaj na pristojno mesto.

S Trsta sem napenjal se je strašno lok zoper Slovence z namenom, da bi se ljudstvo uprlo slovenskim poslancem; lok poka, ljudstvo in njega zastopniki so do skrajnosti razburjeni, a ljudstvo se upira zoper one, ki so to neznosno stanje uprizorili.

Na uvodni članek v 60. št. „Slov. Lista“ odgovarja deloma neki dopisnik s Tolminskega. Ker se to godi v jako dostojni obliki in ker se nadejam, da pride po nekaterih pojasnilih vender že to vprašanje v normalen tir, dovolite, da spregovorim še nekoliko besedij o tej zadevi.

Najprej bi rad vprašal g. dopisnika: „Kaj hočejo gg. učitelji prav za prav dokazati s svojim ropotanjem po „Slov. Narodu“ in drugih listih? Hočejo li dokazati, da je njihovo stanje neznosno, istinito revno? Tega ni treba, saj temu ni do sedaj nikdo oporekal. Jedino pravo bi bilo, da bi gospodje učitelji pokazali slov. poslancem način, kako jim pomagati. Gospodje, povejte, kako naj se sprejme zakon o povišanju učiteljskih plač v goriški zbornici, ako so italijanski poslanci temu protivni? To je jedro vsega prepira, na to vprašanje odgovorite! Vse drugo je — milo rečeno — brezpotrebno. Čemu razburjati naše ljudstvo, čemu blatiti naše poslance, ki niso učiteljskim težnjam protivni, ki so nastopili jedino pravo pot, po kateri pride naše ljudstvo in gg. učitelji do svojega smotra?

Doli do svojih koleg v Furlaniji se obrnite, naj oni prisilijo svoje poslance v dosego Vašega namena. Nekateri teh gospodov so si res prizadeli, da so — ne po listih — ampak le v konferencah in shodih pohlevno in krotko izrazili željo po povišanju učiteljskih plač; prašajte jih, kako se jim vsled tega godi.

Nasvet, naj se povišajo naklade na žganje in opojne pijače, je neizpeljiv, ker se je to pred 3. leti že zgodilo, a se je ministerstvo odločno temu protivilo in izreklo, da tega ne dopušča. Tudi z vprašanjem, da bi dežela sprejela pobiranje užitninskega davka v svojo režijo, so se poslanci že mnogo bavili, a to ne gre tako lahko in naglo, kakor si kdo misli. O tem bi se dalo mnogo pisati, a kaj to koristi, kaj pomagajo vsi

ti nasveti, ako nočejo italijanski poslanci nikakor privoliti v povišanje učiteljskih plač? To je ono mrtvišče, katero morajo gospodje učitelji premagati, ako hočejo priti do svojega smotra.

Mimogrede naj še omenim, da trdi gospod dopisnik, da se ni po zadnjem šolskem zakonu učiteljsko stanje čisto nič zboljšalo, ter povdarja, da je to že v „Slov. Narodu“ dokazal. Nočem slediti njegovim dokazom, dokazati se da vse, ako se najdejo ljudje, ki verujejo; a faktum je, da so znašale vse učiteljske plače zadnje leto, predno se je ona postava vpeljala, 185.000 gld., a prvo leto po vpeljavi onega zakona okroglih 196.000 gld. Trditev, da se je po onem zakonu stanje učiteljev neznatno zboljšalo, je po tem takem opravičena. Mislim tudi, da bi bilo bolje, ako bi taki in jednaki dokazi izostali, ker škodujejo stvari sami mnogo več, nego koristijo.

Politiški pregled.

Cesarjeva zahvala o priliki jubileja se je razglasila te dni. Cesar se zahvaljuje božji previdnosti, da je v dolgi usodepolni dobi petdesetih let rasla moč in veljava države. Dan jubileja, da si je moral preiti brez svečanega sijaja, ni mu ostal brez veselja in čistega zadoščenja, ker je prejel neštete dokaze udanosti in ker se je z nova utrdila vez, ki veže njega in avstrijske narode. Vsi ti dokazi so prihajali iz svobodne volje narodov, najlepše češčenje pa je čutil, ker se je na spominski dan tako lepo kazala dobrodelna ljubezen do bližnjega. Zahvaljuje se za vso tolažilno ljubezen in prosi Boga, da vidi večer Svojega življenja ožarjen z neskaljeno srečo Svojih narodov.

Vojni minister Krieghammer ostane na svojem mestu. Ž njim ostane tudi njegova nepriljubljenost.

Deželni zbori bodo pričeli svoje zasedanje 27. t. m.

Proti hrvatski gimnaziji v Pazinu so pričeli Italijani strastno gonjo. Zagotavlja se, da se jim vlada ne bode udala.

Propaganda za protestantizem, katero so razvili nemški nacijonanci, narašča. Samo v Žatcu bode 600 oseb odstopilo od katoličanstva. Schönerer in Iro odstopita 18. januarja. Učenci osemrazrednega protestantskega liceja na Dunaju so dne 2. decembra štrajkali ter niso prišli za cesarja k službi božji.

V češki deželni zbor nemški poslanci baje ne bodo vstopili. Agitacija zato je v polnem tiru.

Na Ogerskem državni zbor ta teden ni zboroval, ker opozicija tudi pri volitvi novega predsedstva ni hotela odnehati od obstrukcije. Zasedanje se prične zopet danes. Predsednikom bode skoro gotovo izvoljen minister notranjih zadev Perczel. Notranje zadeve sprejme potem Banffy sam, katerega je pri avdijenci dne 11. t. m. cesar zagotovil svojega popolnega zaupanja. Dejal mu je neki: „Vztrajajte na svojem mestu, jaz vztrajam pri Vas“ in dodal, da je argumentom z ulice žrtvoval pač Badenija, ker pa to ni imelo nobenega vspeha, da ne stori nikdar več jednake žrtve. Bivši predsednik Szilagy je izstopil iz liberalne stranke. Opozicija raste proti zakonskemu načrtu posl. Tisze, s katerim se daje vladi oblast, da sme brez parlamenta proti obstoječim zakonom in izvan ustavnega okvira vladati tako dolgo, dokler se popolnoma ne zadoši opozicija.

Volilna svoboda na Hrvatskem. Danes teden se je vršila v Pisarovini dopolnilna volitev za hrvatski sabor. Velika večina volilcev je bila za urednika „Obzorovega“ prof. Pasariča. Da prepreči njegovo zmago, izjavil je vladni zastopnik, da te kandidature ne pripusti. Pripustil tudi ni kandidature župnika Vraniča ter je neodvisne volilce zapodil iz sobe. Volitev se je potem zvršila s tem, da je od 300 volilcev za vladnega kandidata glasovalo 40 oseb, od katerih jih samo 8 ni uradnikov ter je vladni komisar proglasil zmago svojega kandidata. Opozicija je v saboru zahtevala, naj se nemudoma razpišejo nove volitve, vladi pokorna „narodna“ stranka pa je nujnost odklonila in stvar izročila verifikacijskemu odseku.

Na Srbskem je vlada osrečila ljudstvo z novim društvenim in zborovalnim zakonom, ki izključuje vse uradnike, duhovnike in učitelje od političnih strank, katerim se ne smejo prištevati tudi tisti, ki so bili kedaj obsojeni radi razžaljenja veličanstev. S tem je najodličnejšim srbskim politikom skoro onemogočeno vsako politično delovanje. Mnogo listov bode prenehalo izhajati, ker so zaplembe brezštevilne. Rusija motri paznim okom te dogodbe ter je že prišlo do velike napetosti med njo in srbsko vlado, ki hoče s silo Milanove nečednosti prikrihati toliko časa, dokler bode šlo.

Nemški cesar namerava spomladi potovati v Rim. Govori se tudi, da se bodo ob tej priliki na Dunaju sešli avstrijski, nemški in ruski car, kar so pa menda samo pobožne želje nekaterikov.

Konferenca proti anarhistom je zaključila v Rimu svoja posvetovanja, ki so se sukala večinoma okolu policijskih sredstev, s katerimi naj se uduši anarhiste.

Španija je po 3 mesečnem posvetovanju v Parizu sklenila mir z ameriškimi zjedinjenimi državami. Španija je izgubila toliko, da sedaj o njeni kolonijalni posesti ni vredno govoriti. Kuba z 2 milijoni prebivalci postane samostojna republika, Španija je dalje izgubila Filipine (7 milijonov prebivalcev) in Portoriko (900.000 prebivalcev). Za malo odškodnino dobi Španija 20 milijonov dolarjev. Dolga ima Španija na svojih kolonijah 2500 milijonov peset, a tega dolga niti jeden del ameriške zjedinjene države niso hotele sprejeti. Čez 9 dnij bode velik vihar v španski zbornici, kateri se bode ta žalostni sklep miru predložil v razpravo. V državi vre, pristaši don Carlosa so pri delu.

Domače novice.

Osebnе vesti. Odvetniški izpit je napravil danes teden na graškem vseučilišču gosp. dr. Vladimir Foerster. Svojemu odličnemu sotrudniku najiskreneje čestitamo! — Gosp. dr. Tekavčič je odstopil od intendance slovenskega gledališča. — Sodni tajnik v Novem mestu, gosp. R. Mulley je premeščen v Ljubljano, okrajni sodnik v Črnomlju gospod Jul. Bučar je imenovan sodnim tajnikom v Novem mestu, sodni pristav v Litiji gosp. J. Jarc je imenovan okr. sodnikom v Črnomlju, sodni pristav v Gornjem gradu gosp. I. Erhatic pa sodnim tajnikom v Celju; sodni pristav v Ormožu gosp. Karol Regula je imenovan drž. pravdnika namestnikom v Mariboru. — Kanonično vmeščen je bil na župnijo Višnjo goro gosp. Konrad Tekster. — Okrajni nadkomisar vitez Roth pl. Rothenhorst v Kočevju je prideljen okrajnemu glavarstvu logaškemu, konceptni praktikant pri deželni vladi, Ed. Grum, pa okrajnemu glavarstvu v Kočevju. — Avskultant dr. Edvard Tainic je imenovan sodnim pristavom za Velike Lašice. — Okrajni komisar pri dež. vladi v Ljubljani, gosp. Alfonz Pirc, je imenovan deželnovladnim tajnikom.

Primorski „generali“ so „Narodu“ jako na poti, ker se nočejo ukloniti ljubljanskemu generalu. Zato je segel ljubljanski general s svojo mogočno roko tjakaj čez Kras in hoče s svojo ustavoverno udanostjo za ušesa pritirati goriške poslance v deželni zbor. Ker se temu ponižanju upirajo, jih smeši z imenom „generali“ in jim hoče s pomočjo učiteljev spodkopati zaupanje pri narodu. Vsa podlost „Narodovega“ počenjanja, se more presoditi še-le tedaj, če se pomisli, da narodno delo na Primorskem sloni na ramenih le nekaterih požrtvovalnih mož in da so prav ti dobro vedeli, predno so pričeli abstinenco, kako težko je vzdrževati boj za narodne ideale mej ljudstvom. Ljudstvo nahujskati s kričanjem po kruhu ni težka stvar. Zato pa tembolj trpko obsodbo zasluži tisti, ki se tudi šteje za „general“, pa ima tako malo politične modrosti, da v trenutku, ko se bje boj za odločitev, skuša uničiti akcijo naših mož. Kaj bi storili Nemci in Lahi s takim človekom in takim listom? Kako more naša delegacija na Dunaju imeti kaj upliva, ko se smeši v domovini vsak odločen korak za spolnjenje naših teženj? Ni tedaj čudno, da so primorski Slovenci ogorčeni in da sta prinesli

„Edinost“ in „Soča“ tele izjave: „Soča“ piše: „Slov. Narod“ je zgubil na Primorskem — vse! Pretrgal je za vedno zvezo s „Slogo“ in „Edinostjo“, z vsem našim časopisjem, z vsemi državnimi in deželnimi poslanci na Primorskem. Da je za temi „generali“ ves narod, to se pokaže vselej, ko bo treba.“ — „Edinost“ pa naznanja, da je imel odbor političnega društva „Edinost“ za Primorsko sejo in sklenil, da ne bode odgovarjal na „Narodova“ žaljenja. Povedala je pa že prej svoje mnenje rekoč: „Prepuščamo čitateljem, naj sodijo oni, dali je list, ki tako laže o narodnih delavcih, še prištevati — o novinarski dostojnosti niti ne govorimo — slovenskim novinam!“

Cesarjev spomenik v Ljubljani. Prejeli smo tretji izkaz svot, katere so darovale slovenske občine za cesarjev spomenik. Kakor se vidi, nabralo se bode precej denarja. Zoper spomenik cesarja sploh nismo, ali res škoda bi bilo, če bi se ta denar naložil v trdi kamen. Kakor vemo, tudi cesar ne želi takih spomenikov. Želja njegova je, da se mu vdanost kaži v dobrodelnih činih. Može, ki so sprožili misel o cesarjevem spomeniku v Ljubljani, storili bi prav, da bi ji dali dobrodelno obliko. Tako bi tisoči narodnega kapitala donašali narodu koristi. Udanost slovenskih županov bi se istotako sijajno pokazala, ako bi v proslavo cesarjevega jubileja založile slovenske občine ustanovo, na primer za slovenske velikošolce. Vemo, da se s to mislijo strinjajo Slovenci ob periferiji, zato jo priporočamo odločujočim krogom v Ljubljani v resno uvaževanje.

Jubilejski dar. Bili so časi, ko je „Slov. Narod“ ležal na trebuhu pred ekscelenco baronom Heinom. Nič ni bilo grajalne besede, ko so Metličani in drugi obsipali gospoda barona s častnim meščanstvom, niti tedaj ni zinil besedice, ko je slovenski župan slovenske Kranjske Gore podelil nemškemu vitezu častno meščanstvo, možu, ki našega naroda prijatelj nikdar ni bil in ne more biti. Molčal je celo tedaj in se veselil, ko je ekscelenca baron Hein v deželni zbornici žalil slovenskega poslanca Kalana in je to žalitev s svojo pasivnostjo podpirala cela Tavčarjeva stranka v zbornici. A sedaj od 2. decembra dalje je „Narod“ vzel barona na piko, da je veselje. Mi smo bili vedno nasprotniki Heinovega političnega zistema, ker poznamo še okrajnega glavarja štajarskega barona Heina, ker poznamo dež. predsednika barona Heina, ki je usiljeval prof. Linhart-a za direktorja na učiteljske v Ljubljani, in ko se mu tu ni posrečilo, ga spravil za nadzornika na Spodnje Štajarsko, kjer ta mož z vso silo pospešuje germanizacijo slovenske ljudske šole že nekaj let sem. Baronu Heinu se imamo tudi zahvaliti, da sme dr. Binder uganjati po slovenski Ljubljani svoje velikonemške burke. Ta gospod prof. dr. Binder sme vse! On je duša „Südmarke“, „Turnvereina“ in političnega društva „Deutscher Verein“. Ta mož sme pošiljati telegrame z lastnim podpisom na veleizdajske politične shode Wolfa in Schönererja. Gospod baron Hein ima energično roko, to je že večkrat pokazal, a dr. B., ta pa sme vzlic železni roki njega ekscelenci biti poklicani duševni in faktični vodja kranjskih Schönererjancev. Binder si je v svesti, da dokler bode dež. poslanec dr. Tavčar politični zaveznik bar. Schwegla in dr. Schafferja, ta dva pa desna roka Heinovega političnega zistema, da tako dolgo sme vse storiti. Slovenski poslanci kranjski v državni zbornici so itak z malimi izjemami dremači, in tako ne morejo nič opraviti, dokler ima baron Hein na strani svoji barona Schwegla, ta pa svojega rojaka dr. Tavčarja. Pa morebiti se motimo! Tavčar je vznemirjen, dosledno mora biti vznemirjen Malovrh in njegov „Slov. Narod“. Da bi le tako ostalo, potem smo prav zadovoljni s tem jubilejskim darom barona Heina. Pa bojimo se, zelo se bojimo, da se spomni še post festum gospod baron nemškega pregovora: „Male usluge vzdržujejo dobro prijateljstvo“. In potem, ker imajo slovenski „radikalci“ tudi svoje človeške slabosti, bodo stisnili gospoda barona na prijateljsko srce in „Slovenski Narod“ ne bode našel več tice pred viharjem, ampak golobčka z oljkovo vejico bode

izpustil iz svojega uredništva, ki poleti potem na novo krasno palačo deželnega predsedstva. In ležali bomo zopet na trebuhu, kakor smo že pred njega ekscelenco. Kako dolgo bode trajal ta „špas“, to je pa v rokah — slovenskega ljudstva.

Slavnostna predstava v nemškem gledališču menda vender ne bode brez nasledkov. „Deutsche Stimmen“ prosijo narodno stranko, naj odkloni 6000 gld. podpore nemškemu gledališču, ker potem bodo Nemci primorani sezidati si s pomočjo „Kranjske hranilnice“ svoje nemško gledališče. Po našem mnenju bi bila taka ločitev nujno potrebna, ker v nemškem gledališkem poslopju se bode vender obisk Slovencev znatno zmanjšal. Narodna stranka torej prav stori, če z ozirom na prošnjo Nemcev, jim ne usiljuje več letnih 6000 gld., nego to svoto v soglasju s katoliško - narodno stranko razdeli med „Slov. planinsko društvo“, „Zavod sv. Nikolaja“ in slična potrebna društva. Da se je „Narod“ radi nemške slavnostne predstave razjezil, zabeležili smo z odobravanjem, „Deutsche Stimmen“ pa „Narodovcem“ povedo to-le: „Če gospodje nemško besedo v nemškem gledališču tako sovražijo, zakaj obiskujejo to gledališče? Kdo jih sili hoditi v nemško gledališče?“ Tako je! Kdo sili naše prvake, da tako tišče za Nemci? Ne hodite niti v nemško gledališče, niti v nemško protestantsko cerkev, ampak obiskujte slovensko gledališče in katoliške cerkve, kjer se slovenski propoveduje, četudi ste zastopniki mesta in dežele! To Vam tembolj pristojna, ker se Vam Nemci rogajo, kadar se štalite med nje. Tako so pisale „Deutsche Stimmen“ o dr. Tavčarju: „Dem Herrn aber, der sich während der Jubiläums - Festvorstellung höchst unanständig benommen hat und dessen Aufführung allgemein als taktlos bezeichnet wurde, geben wir den Rath, das deutsche Theater zu meiden. Es könnte doch einmal auch die Lammsgeduld unserer Deutschen reissen und ihm unzweideutig Knigges Umgang mit Menschen im Theater demonstriert werden.“ Da dr. Tavčar na te gorke klofute ni ničesar odgovoril, ko ščiplje vsakega Slovenca, kateri mu ni ljub, kaže zopet, koliko poguma ima ta starosta „Sokolov“ nasproti Nemcem. In vender bi bilo Slovincem mej seboj treba miru in sprave, v boju z Lahi in Nemci, ki nas davijo, pa odločnosti in neustrašenosti.

Obesili, obesili so mu križec v gumbnik velmožnemu gospodu! Mož prava je! Hm! jaz tudi! Dež. poslanec je! Hm! jaz tudi! Predsednik je kluba! Hm! jaz tudi! Premožen je! Hm! jaz tudi! Daroval je za „Našo stražo“ petdeset krajcarjev ali sto vinarjev! Hm! tega pa nisem jaz! Živio narod! Živela požrtvovalnost!

Kdo je bil bolj lačen? V znani borbi proti „Soči“, „Edinosti“ in goriškim deželnim poslancem je zadnji terek „Slov. Narod“ pokazal pravo barvo, ko je v listnici uredništva namignil goriškim učiteljem, o katerih je prej pisal, kako so lačni, da naj se naroče na „Slov. Narod“. Mi smo tega pričakovali. Vprašanje je pa vender, če bodo goriški učitelji bolj siti, ko bodo naročali drag „Slov. Narod“, mesto cenene „Soče“. Vidi se sedaj, da so goriški učitelji lačni, še bolj lačen je pa „Narod“ — naročnikov.

Za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani oglasile so se nadalje naslednje vrle občine: Št. Jurij pri Kranju. (Kranj na strmi skali, se še vedno ne vzdrami!), Št. Vid nad Ljubljano, Bled; štajarske občine: Formin, Gajevci, Malaves, Moškanjci, Mezgovci, Muretinci, Samošek, Sv. Marjeta niže Ptuja, dalje žetalski župniji pripadajoče občine Kočice, Nadole in Čermožiče ter odbor občine Gotovlje.

Odbor občine Naklo je enoglasno sklenil prositi za ustanovitev vseučilišča, in c. kr. nadsodišča v Ljubljani. Sklenil je tudi poslati prošnjo za napravo poštnega pečata na pošti v Podbrezjah, tudi v slovenskem jeziku. Izvolil je v tej seji častnim občanom č. g. Jakoba Mraka, župnika v Naklem, in g. Jožefa Travnja, učitelja v Naklem.

Uradni pečati drž. železnice so še vedno stari celo v Ljubljani. Samo blažena nemščina se šopiri na njih. Za take malenkosti imajo

menda preveč posla državni poslanci, ki velikih stvari tudi ne dobe. Naj bi vsaj kdo malo podrezal v to stvar!

Nov kolodvor v Ljubljani se bode zgradil na koncu Reseljeve ceste. Sedanji kolodvor južne železnice bodo podrli in skladišča preložili. Železniški tir čez Dunajsko cesto bode tekla pod cesto, da ne bode promet oviran. Ker bode glavni promet s kolodvorom po Reseljevi cesti, bi bilo pač treba, da se kaj kmalo zgradi novi (jubilejski!) most, namestu mesarskega mostu, ki je pasantom nevaren.

Streliške ulice v Ljubljani so na nekaterih mestih tako ozke, da so se vsled tega že večkrat prigodile nesreče. Ravno te dni je zopet padel vsled ozke ceste težko obložen voz v jarek. Če se že ne more razširiti te ulice, naj se vsaj pod cesto naredi odtok in jarek zasuje!

O električni razsvetljavi v Ljubljani nam dohajajo te le pritožbe: Žarnice pred južnim kolodvorom in v šolskem drevoredu svetijo do 6. ure zjutraj. Ob tem času prihaja in odhaja mnogo vlakov in potniki se butajo ob megli drug ob drugem, ker se z ugaševanjem dela točno. Tu naj bi svetile žarnice do 7. ure, istotako v šolskem drevoredu, kamor morajo mesarji v polni temi dovažati meso.

Glas iz občinstva. Piše se nam: Cesta, ki je vodila od gostilne „Novi svet“ na kolodvor drž. železnice, je sedaj voznemu prometu zaprta. Ves promet se vrši po novi Bleiweisovi cesti, na kateri pa ni prav nobene razsvetljave. Vozniki, ki vozijo na kolodvor, so često v resni nevarnosti, da se ponesrečijo, tembolj, ker je železniški tir prav tik ceste, pa tudi ostalo občinstvo, ki se mora posluževati te ceste, se zgraža, da poklicani faktorji za varnost niso poskrbeli že tedaj, ko se je cesta prometu odprla. Naj se zamujeno takoj popravi!

Deželnozborska volitev. Volitev dež. poslanca iz kurije veleposestnikov namesto grofa Ervina Auersperga vršila se bo dne 9. januarja t. l. Uradni list prijavlja imenik volilcev, katerih je vseh skupaj 96

Ustrelil se je v nekem hotelu na Semerniku artilerijski nadporočnik g. Lassnik, sin znanega ljubljanskega trgovca. Smrti njegove je kriva ženska. Včeraj so ga pokopali v Ljubljani.

Tržaško časnikarstvo. Socijalnodemokratski „Lavoratore“ je prenehal izhajati. Na njegovo mesto stopi drug list, katerega bodo podpirali ljudje, kakor Spadoni, Banelli, dr. Camber. Ta zagrizena laška družba hoče zdrževati socijalnodemokratsko glasilo. Pesek v oči! Znani poluvladni „Mattino“ je tudi prenehal izhajati. Škoda ga ni nič; Slovincem je naredil mnogo zla.

Desetice in groški. Stare desetice (s štev. 10) in pa groški (s št. 5) menjati je mogoče pri tukajšnji cesarski blagajnici le še do konca tega leta; po novem letu so popolnoma obveljavo.

Pri porotnih obravnavah je bil včeraj teden v Ljubljani obsojen 28letni zidarski pomočnik Jernej Kržišnik iz Zaloga pri Polhovem Gradcu na deset let težke ječe, poostrene mesečno s postom ter trdim ležiščem v temni celici dne 30. oktobra vsakega kazenskega leta. Dne 30. oktobra t. l. je Kržišnik zažgal s slamo krito bajto črevljarja Raztresena v Lavrovcu. — Hlapec Andrej Jerše iz Gorenje Vasi je dobil 18 mesecev težke ječe, ker je Ivani Brajc vrgel kamen v obraz, da je izgubila vid na levem očesu. — Žrebljaski pomočnik Ivan Kordež iz Kroke je bil radi poskušenege posilstva obsojen na šest tednov zapora. Obravnava je bila tajna

Nove prav lične razglednice v korist naš dični sv. Ciril-Methodiskej družbi je založil naš vrli narodni fotograf Davorin Rovšek. Jedne niso sliki mične Šmartinske vasi pri Litiji, druge s sliko pesnika Koseskega spominjajo na slavnost, ki se je vršila temu možu v časten spomin ob vzidanju spominske plošče v steno pesnikove rojstne hiše 14 dne meseca avgusta t. l. Nad sličico se čitajo pomembne besede: „Biti slovenske krvi, bodi Slovincu ponos! Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“ Oboje razglednice prodaja g. Ivan Razboršek, trgovec v Šmartnem in g. Ivan Krst. Trpin, be-

neficijat v Šmartnem, v Litiji pa znana vrla narodnakinja Ljudmila Roblekova. Bog živi delavne prijatelje sv. Ciril-Metodijske družbe! — Razglednice na korist Ciril in Metodovi družbi s slikami knezoškofa Slomška, Ivana Nabergoja, Matije Majar Ziljskega, pesnika Krilana Pagliaruzzi se lahko naroče pri našem uredništvu. Razprodajalcem znižane cene.

Deputacija poštarjev je bila dne 13. t. m. najmilostljiveje vsprejeta od cesarja. Po besedah vladarjevih, da se bode natančno bavil s predloženo mu stvarjo, se je nadejati, da se vender skoro zboljša usoda poštnega osebja po deželi.

Tiskarna Kleinmayr & Bamberg, ki ima 60% svojega dela c. in kr. tiskovin, poleg te tudi nji priklopljena knjigovoznica, dne 2. decembra ni praznovala. Popoldan so bili dela oproščeni le nekateri stavci, dalje strojevodji in knjigovezi. Čudno je, da je bil g. Bambergu neznan razglas trgovske in obrtne zbornice, da se praznuje 2. december.

Iz občinskega sveta ljubljanskega. V seji dne 13. t. m. naznanil je župan, da je k Riegr-ovi slavnosti poslal imenom mesta brzojavno čestitko. Dalje je župan naznanil, da je poljedeljsko ministerstvo prosilo, naj mestna občina prepusti pri šoli na Barju nekaj svojega sveta v ta namen, da se ondi vrše poskusi vzglednega obdelovanja zemljišč na ljubljanskem Barju. Sklenilo se je, naj se prepusti tri orale obsežna parcela ob cesti v Črno Vas proti najemnini 40 gld. in da pridejo pridelki v last mestne občine. Posestniki v krakovskem in trnovskem logu hočejo poljskega čuvaja na mestne stroške, ter žele, da mesto skrbi za cesto na Loko in Mestni log. Poročevalec obč. svet dr. Hudnik je pobijal to željo, zagovarjal jo pa je obč. svetnik J. Turk, ki je povedal zanimivost, da mesto doneskov za poljskega čuvaja ni 6 let pobiralo. Sedaj zahteva vso svoto tudi od takih, ki so komaj jedno leto posestniki. Mesto je dolžno, da brani imetje svojih davkoplačevalcev, zato naj se potrebna svota za poljskega čuvaja dobi iz doklad posestnikov in iz dohodkov za v najem oddani lov. Poročevalec dr. Hudnik je dejal, da je zahteva glede vzdrževanja cest v mestnem logu premalo „jasna“. Jasna je v toliko, da je na cesti na Loko 5 posestnikov, ki imajo kot mestjani pravico zahtevati, da se jim da najpotrebnejše občevalno sredstvo, cesta v mestni log je pa občinska cesta ter je v tako slabem položaju, da je pod vso kritiko. Poročevalec dr. Hudnik je priporočal odklonitev Turkovega predloga, češ, da mestjanstvo odločuje lega poslopij. (Torej davkoplačevalci v „Zvezdi“ so več vredni, nego oni v mestnem logu — to klasično trditev si je treba zapomniti za občinske volitve.) Večina je seve pritrdila nasvetu dr. Hudnika. Za Turkov predlog so glasovali; Grošelj, Dolenc, Kozak, Predovič, Turk. Obč. svetnik Senekovič je poročal o denarnem vspehu mestne efektne loterije. Izdalo se je 1 milijon srečk. Od teh je bilo do 3. m. m. nerazprodanih 509.283, mej temi 147.000 do tedaj še ne vrnjenih oziroma ne plačanih. V korist mestne občine je zapadlo 1607 dobitkov. Skupnih dohodkov je bilo dosedaj 99.782, stroškov pa 42.912 gld., torej dosedanega prebitka 56.870 gld. Glavni dobitki se je izplačal v zlatu, in sicer 25.200 gld. poleg tega pa je bilo tvrdki Mayr na Dunaju treba plačati 2000 gld., da je vzela nazaj glavni efektni dobitki. Na predlog županov, s katerim se strinja odsek, se dovoli iz prebitka 300 gld. nagrade blagajniškim uradnikom. Ob enem se pa naroča županu, naj iztirjanje ostalih zneskov za prodane srečke poveri jednemu ali več uradnikom proti 10% odškodnini. Poročevalec je skušal opravičiti postopanje mestne občine napram slovenskim urarjem, češ, da je bilo „zadetih“ ur vrednost le 475 gld. in vrednost „zadetih“ verižic 150 gld., ostale ure, ki slučajno niso bile vzdignjene, so bile pa tudi vender naročene pri tuji tvrdki in stvari prav nič ne spremenijo, če jih je tvrdka Mayer vzela nazaj brez odškodnine, vsaj se ji je moralo dati, da je vzela nazaj glavni dobitki, 2000 gld. „odškodnine“, kar bi velikodušno sprejel tudi vsak slovenski zlatar. Na vrsto so prišle nekatere stavbinske stvari, ki so pokazale, da je v stavbinskih

glavah na magistratu precej nejasno in da ne bode čudno, če se bode z ozirom na veliko, čisto nepotrebno strogost, s katero se postopa proti davkoplačevalcem, pri prihodnjih občinskih volitvah pokazala znatna reakcija. — V seji 14. t. m. je župan presenetil obč. svet z izjavo, da je odredil, naj mestni stražniki patrolirajo na Opekarski cesti ter naj pazijo na ljudi, ki nosijo drva iz mestnega loga. To naznanilo se nikakor ne strinja z mnenjem dr. Hudnikovim v prejšnji seji in z odsekovim predlogom, katerega je pobijal g. Turk. — Župan je odgovoril na interpelacijo, ki je zahtevala pojasnila, ali je pri gradnji novega poslopja vlada postopala res nezakonito s tem, da je pri zidanju zaukazala rabiti šuto starih zidov. Župan je to potrdil, češ, da je mestni stavbinski urad nekaj sličnega storil pri zgradbi poslopja meščanskega bolniškega zaklada. Obč. svetnik Lenče dal je duška opravičenim pritožbam domačih obrtnikov, da jih baron Hein pri svojih podjetjih povse prezira ter rajše naroča v — Gradcu. — Nasvet, naj se razdeli trg za živila, se je odklonil. — Gostilničarjem v Vodmatu se je zabranilo po poljubnosti prirejati plesne veselice z godbo. — Podžupan dr. Bleiweis je poročal o zdravstvu stanju v Ljubljani, ki je jako ugodno. Sklenilo se je kupiti nov bolniški voz za 800 gld. in napraviti v „Mestnem Domu“ rešilno sobo. — Na vrsto je prišel magistratovi predlog naj se obdačijo biciklji po 5 gld. na leto. Prosti davka naj bi bili samo tisti, ki rabijo kolo za svoje posle. Za predlog so govorili obč. svetnik Lenče, Velkavrh in Turk. Turk je mestne očete strašno zadel, ker je dejal, da mestna občina tisočake skozi okno meče. Proti novemu davku so govorili: poročevalec Bleiweis, Tavčar, Hudnik. Pri glasovanju ni bil sprejet noben predlog in se bode stvar še enkrat obravnavala. — Proračun mestnega vodovoda za l. 1899 je sledeč: Potrebščina 55.749 gld. 94 kr., pokritje 59.320 gld. Dobiček je proračunjen na 9570 gld. 6 kr. — Obč. svetnik Kozak je utemeljeval svoj predlog, naj se ob mestni klavnici napravi postojališče za živino v zvezi z nakladiščem. Stvar se je izročila klavnicinemu direktoriju. — Obč. svet. Velkavrh je vprašal glede mestnih doklad na realne davke. Občina pobira doklade od cele davčne svote, dasi je vlada dovolila 10% popusta. Obč. svetnik Gogola se je pritožil, da pobira magistrat doklade tudi od rentnega davka, dasi ga obč. svet ni pooblastil. Župan je opravičeval to postopanje.

Ptujska pošta. Piše se nam: Da veste, kako ptujski poštni uradniki poznajo vipavsko dolino, vam tukaj podam ta le fakt: Dobil sem pismo iz Ptuj, ker je bilo razločno pisano, sv. Križ, v Vipavski dolini, in to pismo se je poslalo na Hrvaško v sv. Križ Začretje, in od ondod je privandrilo še le v Vipavsko dolino. Tako poznajo ti Nemci zemljepis! Haeleantibi.

Iz Idrije. Pri nas bomo osnovali krščansko gospodarsko društvo. Namen društva je preskrbovati člane z gospodarskimi potrebščinami, oziroma tudi njih obrtne izdelke, kakor n. pr. čipke, vnovčevati. Kdo bi si bil mislil, da se bodo nekateri tako krivili. Ko so socijalni demokrati snovali svoje konsumno društvo, bilo je vse tiho mej trgovci, k večjemu, ako se jim je kdo pomilovalno skrivaj posmejal. A sedaj! V nedeljo 27. novembra prišlo je nekaj povabljenih mož skupaj, da so se pomenili o pravilih, 29. m. m. imeli so nekateri in krčmarji že v neki gostilni svoje posvetovanje in protestovali proti ustanovitvi. V torek 6. t. m. pa je šla po svetu, društvu zapreke delat že deputacija, obstoječa iz župana in trgovca s čipkami Drag Lapajnet, trgovca z mešanim blagom J. Šepetavca, mesarja Fr. Stravsja in krčmarja Mihe Štravsja, ki je bil njega dni zagovornik socijalnih demokratov, dokler le-ti niso pričeli vina točiti in njemu v škodo hoditi. Može so vsi dobro poznani. Delali so se prijatelje ljudstva in udrihali, kjer in kakor so mogli čez klerikalce, češ, glejte, klerikalci so zavornica, da se delavci ne morejo organizovati. Sedaj so se pokazali oni, ki hote ovirati vsako gibanje na prid ljudstva. Vedite pa, dragi gospodje, pojdite se pritoževati, kamor hočete, opravili ne bodete mnogo! Gosпода župana pa prosimo, naj hodi malo po

svetu in naj gre pogledat rajši kar v Idrijo na prostor mej gledališčem in hišo št. 97. Tam pa res smrdi.

Drobne novice. Prenosišče za brezstrešne snujejo v Trstu. — Proračun Trsta za l. 1897 kaže 366,329 gld. nedostatka. — Podporno društvo za slovenske velikošolce na Dunaju je tekom 10 let mej revne dijake razdelilo 10.394 gld. 46 kr. — Kranjska gimnazija se bode vsled cesarjevega dovoljenja imenovala: „Ces. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazija.“ — Grad Tanzenberg pri Gospi Sveti so kupili oo. benediktini. Grad šteje 12 vrat, 52 durij in 365 oken. — Volitve v okrajno bolniško blagajno v Celju so izpadle za Slovence neugodno. K temu je pripomoglo nepostavno postopanje nasprotnikov in slovenska zaspanost.

Vodovodni odsek mesta Kranja je izdal brošuro: „Vodovod mesta Kranja in nekaterih vasi občin Predoslje, Šenčur in Vogle, kratka razlaga v pouk udeleženi vam.“

„Praktični slovensko-češki razgovori“ — tako bo naslov knjižice, katero namerava izdati češka podružnica „Slov. planinsk. društva“ v Pragi. Izide najbrže že po novem letu. Knjižica pride prav češkemu turistu, kateri se vedno bolj zanimajo za slovenske planine, utegne pa zanimati tudi druge. Vsekakor korak naprej k bližnjemu medsebojnemu spoznavanju.

Društva.

Za „Našo Stražo“ so uredništvu našega lista poslali: Č. g. J. Tomšič, župnik v Pomjanu 5 gld. — Č. g. J. Zorc, molar v Ljubljani 1 gld.

Drugi koncert „Glasbene Matice“ bo na sv. Treh Kraljev dan, zvečer ob 1/5. uri.

Občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“ bo dne 28. t. m. dopoldne v „Narodnem Domu“ v Ljubljani. Poleg običajnih točk bo na dnevnem redu tudi vprašanje direkt. „Zveze“, kako bi se preustrojila učit. strokovna lista, da bi bolj ustrezala razmeram in potrebam. Prejšnji večer — dne 27. t. m. — ob 6. uri bo imelo svoj redni občni zbor „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta.“

Jubilejski darovi za družbo sv. Cirila in Metoda. Poslali so dalje: G. Franc Irman, posestnik v Lokah, 2 gld. 70 kr. — Slavni „Celjski Sokol“ po ondodni podružnici ustanovnine 25 gld. — G. Anton Gnus, nadučitelj v Dolu, iz nabiralnika g. Peklarja 5 gld. in 5 gld. kot dobiček zadnje igre dolskih igralcev. — Po č. g. dr. Mih. Opeki, kapelanu v Moravčah, zbirko 12 gld. — Po č. g. Ivanu Zuži, dekanu in nadžupniku v Laškem, zbirko 28 gld. 50 kr. — Neimenovanec v Trnovem 1 gld. — Zbirka iz Litije 41 gld. 40 kr. — Na povabilo g. J. C. Juvančiča zložila lovska družba, zbrana pri g. V. Ogorlcu na Škofljici, 5 gld. 30 kr. — Slavno uredništvo „Slovenca“ zbirko 53 gld. — „Zaveza zagorskih Slovencev“ po gospej Mariji Weinberger 100 gld. pokroviteljnine in pokroviteljica bode gospica Lavoslava Eibensteiner. — Slavna Blasnikova tiskarna v Ljubljani 100 gld. pokroviteljnine in pokroviteljica bode gospica Albina Blasnik. — Ženska podružnica v Ormožu 74 gld. 45 kr. — G. J. Kunc v Št. Juriju ob Ščavnici 2 gld. — Gospa Leopoldina Šavnik, prvomestnica kranjske ženske podružnice, nabrala med udi 77 gld. — G. Ivan Jebačin, trgovec v Ljubljani in založnik kave družbe sv. Cirila in Metoda, 100 gld. — Ženska podružnica v Gorici po g. blagajničarici Amaliji Drufovki 100 gld. — Obili darovi dokazujejo, da vsi grozni pritiski še niso upihili Slovincem plamena narodne ljubavi. Le tako naprej! Ne udajmo se!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda. „Pesmarica“ Glasbene Matice je izšla v drugem natisu brez životopisov po 1 gld. 50 kr. namestu. Ta zbirka 80 najlepših slovenskih moških zborov, lepo tiskanih in lično v platno vezanih je najboljši spremljevalec za vsacega slovenskega pevca. Dobiva se pri „Glasbeni Matici“, pri Schwentnerju, Bambergu in Giontiniju v Ljubljani in pri A. Jeretiču v Gorici. Pevski zbori, ki si jih več skupaj neposredno pri „Glasbeni Matici“ naroče, dobe znaten popust.

Iz državnega zbora.

(Izvirno poročilo.)

Sedemindvajseta seja državnega zbora dne 13. decembra t. l. je bila silno mirna in še Schönerer in Wolf jej nista mogla pomagati do kake zanimivosti. Začetkom seje so odgovarjali ministri pl. Dipauli, dr. pl. Wittek in dr. Kaizl na razne interpelacije, in posl. dr. Lemisch je predlagal, da se prične o odgovoru ministerskega predsednika na interpelacije Jugoslovanov debata. Ta predlog je pa zbornica s 58 glasovi večine zavrgla.

Na dnevnem redu je nadaljevanje razprave o plači državnih slug.

Poslanec Stojalovski je govoril dolgo in pripovedoval vse drugo, samo o razpravnem predmetu malo. Predlagal je pa, da se zboljša plača jetničarjem, njegovim starim znancem, kar je vzbudilo veselost med poslušalci.

Poslanec dr. Götz se je zavaroval proti temu, da bi bila opozicijska levica kriva, da zakon o plačah državnim slugom še ni dognan. Povišanje plač je dolžnost vlade, katero mora vlada kar najhitreje spolniti in dognati, da stopi zakon uže 1. januarja 1899 v veljavo.

Poslancu Wolfu je pri mirni razpravi postalo dolgočasno, zaradi tega je pričel polemiko s predsednikom dr. Fuchsom, kateri ga je dvakrat poklical k redu.

Po volitvi kmetijskega odseka, kateremu pripadala iz slovenske delegacije Povše in Pogachnik je naznanil predsednik, da bode određen na zvečer drugo sejo v to svrhu, da se zakon o gradnji železnic izdela.

Poslancu Schönereru je vskipel zaradi tega njegov tevtonski ponos, on je protestoval proti večerni seji in zahteval, da bodi prihodnja seja v sredo v to svrhu, da se bode razpravljalo o ministerski obtožbi proti pravosodnemu ministru dr. pl. Ruberju.

Schönerer je pri glasovanju s svojim predlogom propadel, — zbornica je sklenila z več, kakor dvetretjinsko večino, da bode večerna seja, in s tem sklepom je zatvoril predsednik sejo.

Ob sedmi uri zvečer so se zopet zbrali poslanci in nadaljevala se je razprava o gradnji železniških prog, in sicer iz Gabela v Kotorski zaliv s postranskima progama v Trebinje in Raguzo, ter o prodaji proge Bömisches-Leipa. Poročevalec dr. Blažek je prosil za nujno blagohotno rešitev predloga.

Poslanec dr. Kern je obžaloval, da ni predlagana tudi prog, ki bi vezala Gornje Avstrijsko s Štajarsko. Poslanec dr. Bulat je razlagal, da je nujno potreba Dalmacijo z ostalimi deželami Avstrije zvezati potom železnice. Dr. Lecher je tožil, da se vlada premalo na Moravsko ozira.

Železniški minister pl. Wittek je opravičeval vladni predlog, povdarjal, da je osobito vojaška oblast zahtevala gradnjo železnic na jugu, in obljubil, da bo vlada gledala na to, da bodo tudi delavci dobili pri železniških stavbah dober zaslužek, ker železniško ministerstvo si je postavilo smoter pospeševati korist delavca. Poslanca Zore in pl. Vuković sta govorila o potrebi železnic v Dalmaciji. Po sklepu splošne debate, se je pričela podrobna zazprava.

V specialni debati so govorili poslanci dr. Pfersche, Kinderman in Bianchini, kateri je posebej priporočal še novi prog — Karlovac Knin — in pa Drenovac-Knin.

Ob polednajeti uri je zaključil predsednik sejo.

Devetindvajseta (ponočna) seja državnega zbora je trajala v sredo od 7. ure zvečer pa do 2½ ure zjutraj v četrtek, in je bila taista le v toliko zanimiva, da se je zakon o gradbi bozensko-dalmatinskih železnic končal. Govorilo se je veliko, a govorili so govorniki le za svoje volice in večinoma ne za stvar. Poslanec Novak je govoril o severnočeških železniških razmerah, in poslanec Ghon je poudarjal, da bi se priporočala železnica iz Celovca v Rožno dolino.

Železniški minister dr. pl. Wittek je odgovarjal dr. Pferscheju in je toplo priporočal vladni načrt. Ministru se vidi, da ga stvar zanima.

Poslanec Pfeifer Julij je prosil vlado, da naj hitro dokonča zgradbo železniške proge Seebnitz-Nixdorf in Srb dr. Baljak je napadal

državnega finančnega ministra pl. Kallaya, ter se je izrekel proti obema predlaganima programu v Dalmaciji. To početje Jugoslovana gotovo ni lepo, a kaže na razmerje med Srbi in Hrvati. Žalostno! —

Poslanec dr. Sylwester je dvakrat kot govornik nastopil in vselej govoril proti gališkim železnicam, rekoč, da vlada Galiciji dobrote deli v škodo planinskih kronovin. Edini češki poslanec Doležal ni zavidal o nameravanih železnicah okoriščenih krajev, temveč je odkrito povedal, da mu vladni predlog prija, in Dalmatince Perić je konečno zahvaloval vladi in vsem onim, kateri so Dalmaciji pomagali, da bo dobila prepotrebno železnico.

Utemeljevale so se na dalje še razne interpelacije, k zakonu, in ko je ura kazala 2¼, v jutru je bil sklenjen železniški zakon, kakor si ga je želel minister. Ker je bila zbornica očitno radodarna in mehka do skrajnosti, je prinesel predsednik še zakon o zgradbi železnice Nimes na Zgornje-Češkem. Zakon se je sklenil brez debate in brez ugovora ob poltretji uri zjutraj.

V četrtek dne 15. decembra t. l. se je pričela seja ob 1. uri popoldne. Vložile so se dve za Slovence zanimivi interpelaciji na pravosodnega ministra, in sicer prva zaradi nastavljenja slovenskega jezika popolnoma nezmožnega sodnega pristava Stepischnegg-a v Ormožu, in druga zaradi v „Slovincu“ ožigosanega postopanja sodnega svetnika Wagnerja v Ljubljani.

Pravosodni minister pl. Ruber je odgovarjal na razne interpelacije, in med drugimi tudi na ono Wolf-a, zaradi zaplembe njegovega časnika: „Ostdeutsche Rundschau.“ Ker je opravičeval minister postopanje dunajskega nadpravnika Bobies-a, zagnala sta Wolf in Schönerer silni krik, kateremu so se pridružili drugi Wolfovi vrstniki. Zaradi tega je odpovedal minister nadaljevanje govora in je hotel izročiti pisani odgovor zapisniku. Ta korak je zopet razburil Wolfa in njegovo druhal, in tulenje ni prenehalo, dokler ni minister nadaljeval odgovor in to vsled prošnje zborničnega predsednika. Zbornica je zgubila vsled tega 2 uri, še le po tretji uri se je nadaljevala razprava o povikšanju plač drž. slugom.

Prvi govornik dr. Kapferer je obravnaval vprašanje, kako bi se dobilo dohodka, da se ugotovi povikšanje plač, in je priporočal da se vpelje progresivni dohodninski davek.

Dr. Schöcker je povdarjal, da je v Čeških Toplicah, Karlovihvarih i. t. d. velika draginja, tako, da je treba slugom v onih krajih primerno večjo plačo dati, kakor drugim, in je konečno popisoval bedo uradnih pisarjev.

Dr. Dorleba je istotako priporočal vladni predlog in zahteval, da se sprejme nespremenjen, — socialist Resel je bil pa mnenja, da predlog ne zadostuje potrebam slug, in poslanec dr. Scheicher je vstal zoper pokritja plač drugod, kakor v nakladi na sladkor. Zapisanih je še 60 govornikov, a sklenil se je konec debate in glavna govornika nacionalec Lemisch in Mladoček dr. Kurz sta ponavljala še to, kar so predgovorniki pojasnjevali. S tem je bila generalna debata končana, in prihodnja seja bo posvečena specialni debati. Ako bi ne bila levica toliko govornikov poslala v generalno debato, in ako bi govorniki ne bili tako neprimerno raztezavali govorov, bi bili sluge 1. januarja 1899 v posesti povišane plače. Levica, to je liberalni nemški elementi in socialisti niso pravi prijatelji slug! — Poslanec Coronini je interpeliral radi odprave mestnih mitnic v Gorici.

Prihodnja seja drž. zbora bode v torek ter bode tako dolgo trajala, da bode zakon o plačah državnih slug rešen.

Novo leto je pred durmi, a baje še grof Thun ne ve, kaj mu novo leto prinese. Tudi Slovencem se v zbornici tako godi, — le toliko jim milost vlade in prenasajenih zaveznikov dovoli, kolikor si s silo pribojujejo. So pač oni pravimeli, kateri so precej začetkoma zasedanja zahtevali odločno nastopanje!

Najnovejše vesti.

Prava sodba. Današnja „Soča“ pravi, da je bila „Edinost“ z „Narodom“ vedno preveč „manirlih“, zato ima za odgovor sedanje napade, potem pa pravi: „Narod“ ima izborni čifutsko šolo, saj je še dolgo časa pri nas le en sam glas o njem, da je to prvi slovenski — čifutski list, prava pravcata „Nova Preša!“ Ako laže, zavija, natolcuje, zlobno napada itd., tedaj kriči, da drugi listi z njim tako postopajo, in to samo zategadel, „ker se je zavzel za to ali ono dobro stvar.“ Toliče nesramnosti nismo bili vajeni na Slovenskem! „Edinost“ zdaj ve, kakor mi v Gorici, da s takim listom je izključena dostojna polemika, kajti kjer ni najti niti primitivnih znakov poštenosti — je človek vsak hip v nevarnosti, da bo zavrtno napaden in razmesarjen.

Javno predavanje priredi „Slovenska krščansko-socialna zveza“ jutri ob 6. uri zvečer v veliki dvorani „Katoliškega Doma.“ Predaval bode č. g. kanonik Andrej Kalan „O stroju in njega socialnem uplivu.“ Upamo, da zanimiva tvarina privabi mnogo poslušalcev.

Nadvojvoda Ferdinand Jožef udeležil se bode jutri lova na Vrhniki.

Promocija. Danes bo na dunajskem vseučilišču promoviran gosp. Josip Plemelj doktorjem filozofije.

„Sin“, izvirna rodbinska drama v 4 dejanjih, spisal E. G. Angl, se bode predstavljala prihodnji torek v slovenskem gledališču. Včeraj je bila generalna skušnja.

Za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani se je oglašila občina Črni Vrh nad Idrijo. Slava ji!

Obravnava proti Martinolichu je zopet prekinjena, ker je vrhovno sodišče brzojavno zahtevalo dotične akte. Skoro gotovo bode določena druga nepristranka porota.

„Božični dar.“ Poroča se, da so difference mej „Slovensko krščansko narodno zvezo“ in mej vlado posredovanjem načelnika parlamentarne komisije desnice, viteza Jaworskega, poravnane. „Zveza“ ni dobila samo obljub, ampak garancije, da se polagoma izvrše njene zahteve. Te garancije bodo pač take „obljube“, kakeršne so poslanci še vsako leto za božične praznike prinesli domov. Na tisti „polagoma“ pa bode menda treba čakati še do družega Božiča.

Dr. Pajer — odlikovan v Rimu. Nj. Vel. kralj Umberto I. je podelil „comendatoru“ dr. Pajerju v Gorici zopet nov red, namreč red „della croce di Grand' Ufficiale della Corona d' Italia“. Doslej je bil odlikovan le z redom „italijanske zvezde“, zdaj pa je postal „Grand' Ufficiale“ italijanske krone! Saj je ta red tudi zaslužil, bolj nego vsi drugi odlikovanci 2. decembra na Goriškem!

Nemško liberalno veleposestvo deluje, da bi se v državnem zboru na levi zopet ustanovila pod nemškonacionalnim pritiskom nedavno pokopana „Clubmänner Konferenz“, ter se vsaj deloma popravila razdrapana nemška „Gemeinbürgschaft“.

V ogerskem drž. zboru je četrtek podpisalo znano lex Tisza 244 poslancev. Ker je sedaj v zbornici 411 poslancev, ima zakon večino 68 glasov. — Tudi drugi predsednik drž. zbora Kardos je odstopil.

Avstrijski veleposlanik v Petrogradu princ Franc Liechtenstein je odstopil. Deloval je vedno za prijateljsko razmerje Avstrije z Rusijo. Njegov namestnik je poslanik v Bukareštu Alojzij baron Aerenthal.

O protiitalijanskih demonstracijah je bil v četrtek govor v italijanskem parlamentu. Zunanji minister Canevaro je dejal, da je avstrijska vlada napram krivcem postopala tako strogo in tako pravično, da si Lahji morejo le čestitati k stališču, katerega je pri tej priliki pokazala z njimi zvezana in sprijateljena vlada.

Umrl je predsednik dež. zbora v Zagrebu Stankovič.

Čudno vreme. V četrtek popoldne je na Dunaju padala toča in bliskalo se je na vso moč. Na Severniku je pričelo močno snežiti.

V Spletu je bil včeraj zopet močan potres.

Slovenci! Spominjajte se o vsaki priliki šolske družbe sv. Cirila in Metoda.

Velika zaloga
ur, zlatnine in srebrnine

Primerna darila
za
Janko Klopčič
Ljubljana!
Prešernove ulice št. 4.
Različna darila
za
novo leto!

Nikelnaste,
jeklene, srebrne,
Tula,
amerik. plaque,
zlate ure.
Stenske ure.
Ure z nihalom.
Salonske ure.
Pisarniške ure.
Raznovrstne
lično izdelane
budilke.

zapestnice,
prstani, uhani,
zapone,
priplepki,
gumbi za man-
šete in srajce,
zapestnice,
uhani, zapone,
igle za kravate
iz granatov.
Razne stvari iz
Kina-srebra.
Prstani in uhani
z dijamanti in
briljanti.
Specijalitete
vsake vrste v
zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje!
Popravila zanesljivo točno in ceno.
V obila naročila se priporoča z velespoštovanjem
(110 3-2) **Janko Klopčič.**

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,
Opekarska cesta št. 61.
priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnih
pečij iz glinaste snovi
od najpreprostejših do najfinejših rujave, zelene,
ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v po-
ljubni drugačni barvi.
Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči
za vse svoje izdelke jedno leto.
Cene nizke. 8 (30-29)

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu najuljudneje priporočam svojo
bogato zalogo
najraznovrstnejših
klobukov, cilindrov, čepic i. t. d.
Zagotavljam dobro blago in nizko ceno.
Velespoštovanjem
18 (12-8) **J. Soklič.**
Stari trg št. 1 (pod Trančo).

Slovenci!

Pristopajte
k
„Naši straži“!

Telefon št. 90.

Telefon št. 90

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem dobil
generalno zastopstvo
meščanske pivovarne v Plznu

ustanovljene l. 1842.

za Kranjsko, Spodnje Štajarsko, Reko, Opatijo,
Iko, Lovrano i. t. d.

ter da bodo točili

!originalno Plznsko pivo!

iz te pivovarne,
ki je najboljša na svetu, in tudi jedino bolnikom priporo-
čeno od zdravnikov v dijeto,

naslednji gospodje:

Bilina & Kasch, „Pri Roži“.
L. Fantini, Gradišče
G. Fröhlich, „Pri slonu“.
Karol Koisser, „Pri Maliču“.
Ivan Mayr, „Narodni Dom“.

v steklenicah ga bodo prodajali gg.:

M. Avanzo, Wolfve ulice.
Ivan Buzzolini, Špitalske ulice.
M. Umberger, Zidovske ulice.
Fr. Krapeš, „Narodna kavarna“.

Naročila na pivo v steklenicah in v sodčkih
vzprejemam v svoji pisarni

v Šelenburgovih ulicah št. 1.

Z velespoštovanjem

97 (10-7)

Ivan Gorup

generalni zastopnik meščanske pivovarne v Plznu
ustanovljene l. 1842.

Naročila z dežele izvršujem točno.

Zoper slabokrvnost

Železnato vino

kemične analize
odličnih strokovnjakov
kateri so v
železnatem vinu
lekarka

Piccoli-ja v Ljubljani

zmiraj potrdili navedeno množino železa, so naj-
boljše spričevalo ter dajejo največje poročstvo
za njega učinek. (9)
To vino je kaj dobro za slabokrvne, nervozne
in vsled boleznih oslabele osebe, za blede, slohe
(suhe) in bolehave otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Svarilo! P. n. občinstvo se opozarja, da se v
trgovino na brezvesten način spravlja
China-železnato vino, katero nima ni trohice železa
v sebi ter je s koseniljo pobarvano. Tako vino
nima nobene zdravilne veljave, pa ga tudi kose-
niljina primes ne stori za dietetično sredstvo.

VIZITNICE

priporoča
J. Blasnikova tiskarna.

Preselitev trgovine.

Uljudno naznanjam, da sem se preselil iz barake za knezoškofijsko pa-
lačo na Pogačarjevem trgu (za vodo) v

semenišno poslopje 105 (6-4)

na istem trgu, kjer nadaljujem

prodajo

lesene pletarske in sitarske robe, žime in morske trave.

Zahvaljevam se p. n. občinstvu za dosedanje zaupanje in naklonjenost
priporočam se še nadalje za obile naročbe.

Z odličnim spoštovanjem

Matko Arko.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid
navadno opeko za zid
ponujata

po izdatno znižanih cenah

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Pozor kolesarjem - novincem:

za vozno vežbanje s kolesom je velikanska dvorana na razpolago.

Prodaja
biciklov.

Največja zaloga koles z
vsemi novostmi. Po-
znano najboljša in pre-
kušana kolesa proti
garanciji po najnižjih
cenah. **Mehanična**
delavnica za vsa
popravila nahaja se
v lastni hiši na
Poljanski cesti
št. 31, isto tam
lep prostor na
prostem za vež-
banje na kolesu.

Puch, Styria
najboljša
Columbia
Helical-
Premier

Svetovnoznana
angleška kolesa
iz orožne tovarne B. S. A.

Velika zaloga
vsakovrstnih
šivalnih strojev
po najnižjih cenah.
Centiki
šivalnih strojev ter
koles se pošiljajo po
pošti zastoj in franko.

Priporočam se p. n. občinstvu najuljudneje in vašim k obilnemu obisku.

Fran Čuden, urar v Ljubljani